

KARTA KURSU

Nazwa	Patologie społeczne
Nazwa w j. ang.	Social Pathologies

Kod	Punktacja ECTS*	3
-----	-----------------	---

Koordynator	dr Justyna Tomczyk	Zespół dydaktyczny: dr Justyna Tomczyk
-------------	--------------------	---

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem zajęć jest przybliżenie najważniejszych pojęć, modeli interpretacyjnych oraz teorii z zakresu patologii społecznych i problemów społecznych. W centrum uwagi stawiane są mechanizmy, czynniki wpływu, przyczyny i konsekwencje wybranych patologii. Analizie zostanie także poddane występowanie oraz skala zjawisk patologicznych w Polsce i na świecie.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza socjologiczna; znajomość głównych pojęć i teorii.
Umiejętności	Umiejętność analizy i diagnozy patologii społecznych.

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	<p>W01 Ma pogłębioną wiedzę o patologiach i problemach społecznych (w wymiarze koncepcyjnym i operacjonalizacyjnym).</p> <p>W02 Ma pogłębioną wiedzę na temat instytucji społeczno-politycznych, które funkcjonują w Polsce i Europie, których celem jest eliminowanie patologii społecznych, działania prewencyjne.</p> <p>W03 Rozumie relacje między pojawieniem się patologii społecznych a polityką i ekonomią; dostrzega wzajemność powiązań.</p> <p>W04 Rozumie w sposób pogłębiony związki między wskazaną patologią społeczną a cyklem kulturowych i strukturalnych zmian w społeczeństwie. Wskazuje rolę globalnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych w powstawaniu / eliminowaniu wybranych patologii.</p>	<p>K_W02, K_W03, K_W04, K_W10</p> <p>K_W09, K_W10</p> <p>K_W10</p> <p>K_W09, K_W10</p>
--	--	--

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>U01: Potrafi w sposób pogłębiony obserwować i interpretować patologie społeczne w Polsce i na świecie.</p> <p>U02: Potrafi stosować pojęcia, modele i koncepcje socjologii dewiacji i psychopatologii do analizy procesów przemian we współczesnym społeczeństwie.</p> <p>U03: Dostrzega destruktywny wpływ patologii społecznych na politykę i gospodarkę. Wykorzystuje wiedzę socjologiczną do opisu zachowań patologicznych.</p>	<p>K_U01, K_U03, K_U04</p> <p>K_U03, K_U04</p> <p>K_U12</p>

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01: Potrafi uczestniczyć w dyskusji, formułować argumenty służące uzasadnieniu własnego stanowiska.	K_K08
	K02: Rozumie znaczenie dyskusji i dialogu jako narzędzia poznania w naukach społecznych.	K_K07
	K03: Respektuje zasady obowiązujące w dyskursie nauk społecznych.	K_K08
	K04: Rozumie i docenia społeczną rolę socjologii jak nauki społecznej.	K_K04

Organizacja

Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		
Liczba godzin			30						

Opis metod prowadzenia zajęć

Dyskusja jako metoda aktywizująca (wymiana argumentów, prezentowanie własnego stanowiska).
Możliwe zastosowanie dyskusji panelowej lub debaty oksfordzkiej.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	X								X	X			
W02	X								X	X			

W03	X								X	X			
W04	X								X	X			
U01	X									X			
U02	X									X			
U03	X												
K01	X												
K02	X												
K03	X												
K04	X												

Kryteria oceny	Ocena niedostateczna (ndst): student nie nabył zakładanej wiedzy, kompetencji i umiejętności na minimalnym poziomie, nie zna podstawowych pojęć i teorii z zakresu patologii społecznych.
	Ocena dostateczna (dst): student potrafi omówić podstawowe teorie socjologiczne stosowane w opisie patologii społecznych; zna podstawowe pojęcia z zakresu patologii i dewiacji; potrafi w minimalnym stopniu odnieść te pojęcia do wybranych aspektów społecznej rzeczywistości.
	Ocena dostateczna plus (+dst): student potrafi omówić podstawowe teorie socjologiczne stosowane w opisie patologii społecznych; potrafi wstępnie je implikować na grunt polityki społecznej; zna podstawowe pojęcia z pogranicza patologii i problemów społecznych; potrafi w zadowalającym stopniu odnieść te pojęcia do wybranych aspektów społecznej rzeczywistości.
	Ocena dobra (db): student zna i potrafi omówić teoretyczne stanowiska i dylematy związane z patologiami społecznymi; potrafi je zidentyfikować i wskazać ogólne mechanizmy; wykorzystuje pojęcia z zakresu patologii społecznych do opisu zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych.
	Ocena dobra plus (+db): student zna i rozumie koncepcje oraz interpretacje patologii społecznych; potrafi je zidentyfikować oraz wskazać ogólne mechanizmy i czynniki wpływu; potrafi stosować teorie socjologiczne (np. interakcjonizm symboliczny, teorie kontroli, konfliktu) do analizy wybranych aspektów społecznej rzeczywistości.
	Ocena bardzo dobra (bdb): student zna i rozumie koncepcje i interpretacje patologii społecznych i problemów społecznych; potrafi je zidentyfikować oraz wskazać ogólne mechanizmy i czynniki wpływu; potrafi stosować teorie socjologicznych do analizy wybranych aspektów rzeczywistości społeczno-kulturowej; potrafi tworzyć wstępne modele testowe.

Uwagi	-----
-------	-------

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Patologie społeczne – ujęcia definicyjne
2. Dewiacja w świetle wybranych teorii
3. Stereotypy i uprzedzenia – źródła i konsekwencje
4. Figura kozła ofiarnego
5. Przesłpstwa z nienawiści – uwarunkowania społeczno-polityczne
6. Agresja i przemoc – rodzaje, obszary, konteksty
7. Uzależnienia – typy i mechanizmy
8. Patologie seksualne – etiologia i skala zjawiska
9. Handel ludźmi
10. Wykluczenie społeczne: mobbing, prekariat, bezdomność, dzieci ulicy
11. Patologia instytucji i organizacji
12. Patologia społeczna a ekologia

Wykaz literatury podstawowej

- I. Pospiszyl, *Patologie społeczne i problemy społeczne*, Warszawa 2021.
I. Pospiszyl, *Patologie społeczne*, Warszawa 2009.
R. Girard: *Kozioł ofiarny*, Łódź 1991.
Zaburzenia uprawiania hazardu i inne tak zwane nałogi behawioralne, red. B. Habrat, Warszawa 2016.

Wykaz literatury uzupełniającej

- E. Czerwińska-Jakimiuk, *Przesłpczność młodocianych. Interpretacja zjawiska w świetle ogólnej teorii napięcia Roberta Agnew*, Kraków 2011.
E. Durkheim, *Samobójstwo. Studium z socjologii*, Warszawa 2006.
Homofobia po polsku, red. Z. Sypniewski, B. Markocki, Warszawa 2004.
C. Lombroso, *Tatuaż przestępcy*, Gdańsk 2014.
K. Pospiszyl, *Przesłpstwa seksualne*, Warszawa 2007.
K. Marzec-Holka, *Dzieciobójstwo*, Bydgoszcz 2004.
M. Beisert, *Kazirodztwo. Rodzice w roli sprawców*, Warszawa 2004.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład Konwersatorium	30
---	--------------------------	----

	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie do zaliczenia	20
	Ogółem bilans czasu pracy	70
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3